

Medienos sektorius 2013m. pirmoje pusėje

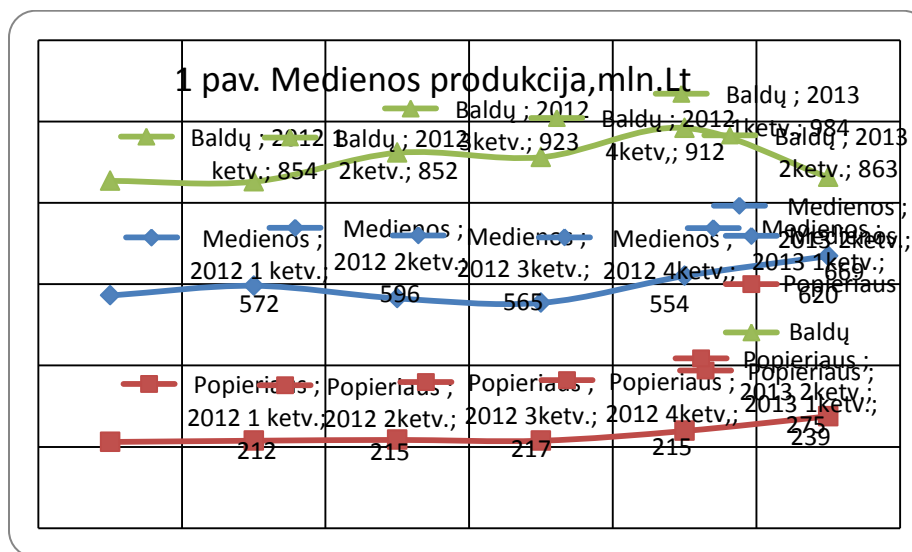
Prof. dr. Antanas Morkevičius

Didesnių, kokių nors, pokyčių medienos sektoriaus veikloje kaip ir nematyti: stabilizuojasi įmonių skaičiaus kaita, nors ir nežymiai, tačiau ir toliau didėja suminės medienos produkcijos pardavimų pajamos (1 lentelė). Daugiau naujienų atsirado medienos žaliavų rinkoje. Didieji medienos vartotojai „priskasė“ net iki premjero ir jis pažadėjo imtis, kažin kokių priemonių, sprendimų, kad mažėtų ir būtų kaip nors reglamentuotas padarinės medienos eksportas. Tačiau kol kas viskas liko tik pažadų lygyje. Tuo pat metu Generalinė urėdija ėmė skelbti, kad ji nebegalinti parduoti visos valstybės miškuose pagaminamos medienos. Seniai nebūta naujiena. Medienos vartotojai rimtai sunerimo ir dėl dažnų spaudos pranešimų apie dar tik būsimą ir nepaprastai didelį laukiamą medienos kuro panaudojimą. Pasiskelbė nauji ūkio subjektai, žadantys gaminti, supirkinėti ir parduoti biologinį (medienos) kurą. Prirašyta ir prikalbėta apie tai jau tikrai daug. Tikrai nemažiau kaip ir apie padarinės medienos eksportą. Tačiau informacijos apie auganti medienos kuro panaudojimą, jo paklausą kol kas matyti dar mažai.

1 lentelė. Lietuvos medienos sektorius

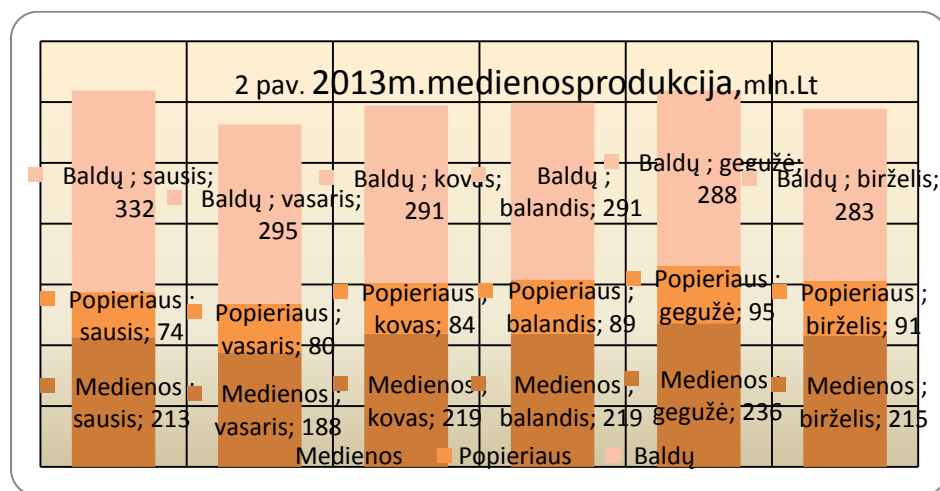
	2012 3ketv.	2012 4ketv.	2013 1ketv.
Įmonių skaičius	1649	1671	1681
Pardavimo pajamos	1886	1865	1939
Ūkinės veiklos pelnas	146	34	108

Antrame šių metų ketvirtyje, lyginant su pirmuoju, pastebimai (121 mln. Lt) sumažėjusi yra baldų gamyba. Ji mažėja palaipsniui, jau kiekvieną šių metų mėnesį (1 ir 2 pav.) ir šis procesas yra apėmęs pirmiausia didžiausias įmones (2 lentelė). Kai kuriose iš jų („Vilniaus baldai“, „Freda“ ir kitose) vyksta gamybos plėtros ar modernizavimo darbai, kitos turi ir produkcijos realizavimo problemų. Dauguma kito profilio (medienos, popieriaus) ir baldų, bei jų komponentų gamybos įmonių dirba pakankamai sėkmingai, toliau modernizuojamos.

[Type text]

Per 2013 m. I pusmetį įmonių grupę, kurią sudaro AB „Grigiškės“, UAB „Baltwood“, AB „Klaipėdos kartonas“, PAT „Mena Pak“ bei UAB „Klaipėda recycling“, pasiekė 156,4 mln. Lt pardavimo apyvartą, kuri 11,8 mln. Lt. arba 8 % buvo didesnė už 2012 m. I pusmečio apyvartą. Bendrovės pardavimai išaugo 16,1 mln. litų arba 31 % . Grupė uždirbo 4,6 mln. Lt pelno , kuris buvo 0,4 mln. Lt arba 8 % didesnis negu 2012 m. I pusmečio. „Grigiškės“ planuoja 2014m. įsigyti dar vieną naują didesnio pajėgumo popieriaus gamybos mašiną, kuri kainuos 53 mln. Lt. Tikimasi, kad įgyvendinus šį investicijų projektą bendrovės produkcijos pardavimai per sekančius du metus išaugs dvigubai, o įmonių grupės pardavimai pasieks 500 mln. Lt

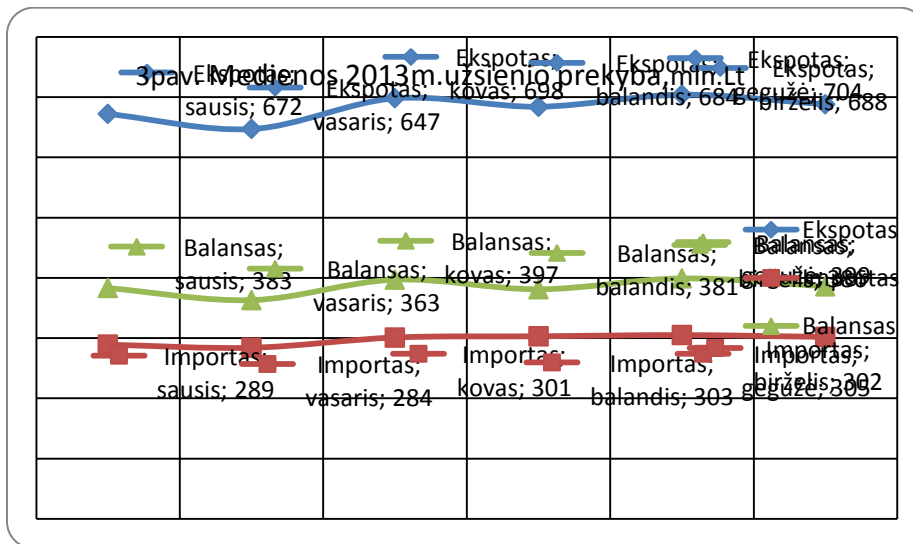
2 lentelė. Kai kurių įmonių pirmo pusmečio produkcija, mln. Lt

		2012	2013
1	„Boen Lietuva“	153,9	153,6
2	„Klaipėdos mediena“	111,4	121,8
3.	„Freda“	129,1	106,7
4.	„Vilniaus baldai“	115,4	68,3
5.	„Grigiškės“	51,8	67,9
6	„Klaipėdos kartonas“	64,8	65,1
7	„Šilutės baldai“	46,4	52,7
8	„Sakuona“	38,2	44,1
9.	„Kauno baldai“	15,2	18,6
10.	„Jūrės medis“	16,6	15,9
		742,8	714,7

Toliau auganti bus ir „Germanikos“ baldų įmonė. Jos pardavimo pajamos 2012m. buvo artimos 100 mln. Lt. Šiomet bendrovė pradėjo gaminti naują miegamojo baldų kolekciją, per mėnesį gali patiekti 40.000–50.000 gaminių, naudodama „vilktyjų“ baldų technologiją, ir planuoja šių metų produkciją padidinti iki 150mln.Lt. Biuro baldus gaminančios įmonių grupės „Narbutas“ 2013 m. pirmojo pusmečio pajamos buvo 30 mln. Lt. arba 35% didesnės nei tuo pačiu 2012 m. laiku. Pranešama, kad įmonė turi patikimus savo produkcijos partnerius Švedijoje, Prancūzijoje ir kito-

[Type text]

se šalyse, 90% pagaminamų biuro baldų eksportuoja. Pirmojo pusmečio pardavimai taip pat augo ir Lietuvoje. Antrojo pusmečio įmonės apyvartą tikimasi padidinti dar 30%. Didžiųjų baldų gamybos įmonių grupei greitai bus priskirta lyg šiolei tik jų komponentus gaminusi „Sakuona“. Prognozuojama kad jos pajamos šiemet augs 20–25% ir pasieks jau 100 mln. Lt, atsiras 200 naujų darbo vietų, bus pradėtos gaminti iš faneros formuojamos kėdės ir foteliai. Tai sudėtingesnės technologijos ir didesnės vertės produktas. Gaminti šią produkciją „Sakuona“ įsipareigojo pagal 2010 m. pasirašytą sutartį su IKEA. Kitos VMG įmonės – UAB „Klaipėdos mediena“ – pajamos 2012 m. siekė per 230 mln. Lt, šiemet turėtų išaugti apie 15%. Laukiama, kad artimiausiais metais Lietuvoje dar augs ir parketo gamyba. Norvegų kompanija „Boen“, kuriai priklauso „Boen Lietuva“, susijungė su panašios specializacijos šveicarų bendrove „Bauwer Parkett“. Šis apsiungimas mūsų įmonei žada didesnę produkcijos paklausą. Didžioji dalis „Boen Lietuva“ produkcijos dabar parduodama Skandinavijos šalyse, Vokietijoje ir Šveicarijoje, šalyse kur patikimesnė, negu kitur, išlieka pažangių statybinių medienos medžiagų paklausos rinka. Pernai korpusinių baldų gamybos įmonė „Freda“ pardavė produkcijos už 242 mln. Lt. Kaip ir dauguma didžiųjų šalies baldininkų, ji šiuo metu dirbdama pagal IKEA užsakymus tikisi, kad antrąjį pusmetį Europos ekonomika bus aktyvesnė ir baldų pardavimus bus galima padidinti bent 7–8%. Sėkmingai dirba „Baltic Furniture Components“ (BFC) gaminanti vonios, virtuvės, svetainės baldų fasadines dalis iš medienos plaušo plokštės. Ši įmonė, jau pasiekusi 30 mln. Lt metinę apyvartą, su IKEA nedirba, gaminius parduoda užsakovams Vokietijoje, Didžiojoje Britanijoje, Prancūzijoje. Viena iš didžiausių sektoriaus įmonių IKEA koncernui priklausanti medienos drožlių plokščių gamybos UAB „Swedspan Girių Bizonas“ (SGB) – 2012m. pasiekė beveik 316 mln. Lt apyvartą ir šiemet ryškesnio augimo nenumato, naujas investicijas pirmiausia numato skirti produkcijos kokybei gerinti veiksmingesniam išteklių panaudojimui. Šiuo metu čia derinama ir netrukus pradės veikti nauja plokščių apdailos linija, galėsianti gaminti įvairesnių formatų baldų gamybos plokštę. Antrajame šių metų ketvirtyje šiek tiek sumažėjo medienos užsienio prekyba: eksportas ir importas. Užsienio prekybos balansas ir toliau išlieka akivaizdžiai teigiamas (3 pav.), o svarbiausia medienos eksporto prekė - baldai (3 lentelė). Nors ir nežymiai, didėja popieriaus prekių, statybinių stalių gaminių ir kitų medienos prekių eksportas.

Naujas šių metų Lietuvos baldų eksporto politikos reiškinyms matyt bus SBA koncerno pradėtas naujo baldų prekybos tinklo „Parra“ kūrimas Rusijoje. Pranešama, kad šio tinklo parduotuvių

[Type text]

skaičius Rusijoje ir NVS per artimiausius pusantrų metų turėtų išaugti beveik tris kartus. Koncernas savo prekių ženklui, naujų baldų kolekcijų projektavimui pasitelkė jau gerai žinomus italų baldų dizainerius, ėmėsi aktyviai dalyvauti tarptautinėse, prestižinėse baldų parodose. Dar nežinia kaip šią SBA veiklą įvertins ir priims IKEA kol kas nuperkanti didžiąją dalį koncerno baldų produkcijos.

3 lentelė. **Medienos eksporto prekės, mln. Lt**

	2012 1ketv.	2012 2ketv.	2012 3ketv.	2012 4ketv.	2013 1ketv.	2013 2ketv.
Baldai	980	1020	1127	1142	1107	1092
Popierius ir jo dirbiniai	260	296	221	285	266	285
Statybiniai stalių dirbiniai	151	155	141	153	141	163
Pjautinė mediena	102	120	94	96	107	119
Apvalioji padarinė mediena	87	65	66	77	107	104
Medinė tara ir padėklai	64	69	66	60	64	68
Medienos plaušų plokštė	17	16	19	23	18	20
Kiti medienos dirbiniai	171	183	194	200	202	226
Iš viso	1832	1924	1928	2036	2012	2077

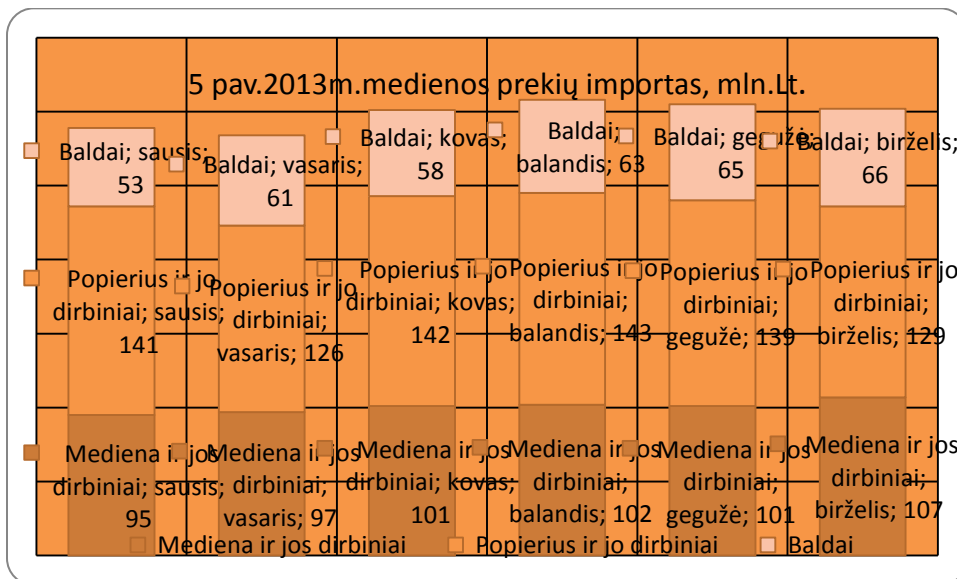
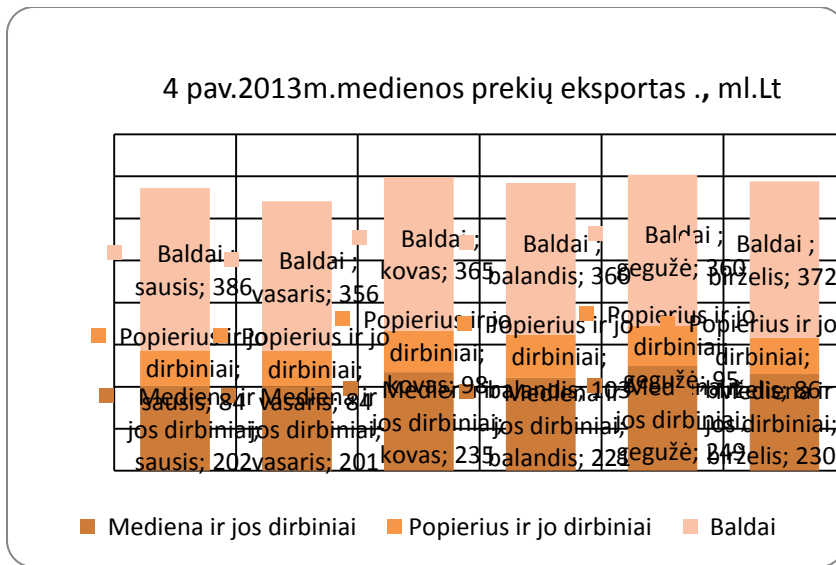
Tarp svarbiausių mūsų medienos eksporto prekių ir toliau išlieka apvalioji padarinė mediena. Jos eksportas ir toliau didėja. Logiška ir visapusiškai naudinga būtų, kad daugiau didėtų pjautinės, o ne apvaliosios medienos eksportas. Kaip šių eksporto prekių augimas derinasi žiūrint natūriniais vienetais, parodyta 4 lentelėje. Praėjusių metų pirmoje pusėje buvo eksportuota 537 tūkst. m³ apvaliosios ir 351 tūkst. m³ pjautinės medienos. Šiomet 683 tūkst. m³ apvaliosios ir 357 tūkst. m³ pjautinės. Apvaliosios eksportas išaugo 27%, pjautinės -2%. Išvada akivaizdi. Žaliavų eksporto politika ir toliau išlieka antiekonomiška, žalinga Lietuvos ūkiui.

Šiek tiek pasikeitusi yra šių metų medienos prekių importo sudėtis: pradėjo mažėti, lyg šiol ženkliai augęs, popieriaus ir jo produkcijos importas (5 pav.). Neabejotina, kad mažėja jo naudojimas informacinei spaudai ir knygų leidybai. Įvairios produkcijos mažmeniniam įpakavimui vis daugiau įsivežama ir pasigaminama sintetinės kilmės plastmasinių medžiagų. Medienos prekių eksporto ir importo geografija mažai kinta. Kaip ir anksčiau didžioji dalis baldų iškeliauja į centrinės Europos ir Skandinavijos šalis. Didėja visų rūšių medienos prekių eksportas į Rusiją. Didėja ir ta dalis medienos prekių, pirmiausia baldų, kuria pagamina ir parduoda Rusijoje, Baltarusijoje ir Ukrainoje veikiančios Lietuvos įmonės. Neabejotinai galima teigti, kad kasmet akivaizdžiai didėja Lietuvos medienos sektoriaus galia ir reikšmė ne tik šalies ūkyje, bet ir tarptautinėje veikloje.

4 lentelė. **Padarinės apvaliosios ir pjautinės medienos eksportas, tūkst.m³**

	2012 1ket	2012 2ketv.	2012 3ketv	2012 4ketv.	2013 1ketv.	2013 2ketv.
Padarinė apvalioji mediena	290	247	267	297	360	323
Pjautinė mediena	161	190	145	157	172	185

[Type text]

Apžvalgai panaudota Lietuvos statistikos departamento, asociacijos „Lietuvos mediena“ ir periodinės spaudos informacija.

[Type text]

.

.

.

.

.